

Indholdsfortegnelse

Del I: EU-rettens virkninger i medlemsstaterne

Kapitel 1 EU-rettens forrang 13

1. Overblik 13
2. Hvem påhviler pligten? 13
3. Retsvirkninger af forrangsprincippet 14
4. Forrang i forhold til al national ret? 14
5. Relevant domspraksis 15

Kapitel 2 Direkte virkning 16

1. Overblik 16
2. Vertikal ctr. horisontal virkning 16

Kapitel 3 Forordninger 18

Kapitel 4 Traktatbestemmelser 19

1. Overblik 19
2. Direkte vertikal virkning 19
3. Direkte horisontal virkning 20
4. Relevant domspraksis 20

Kapitel 5 Direktiver 21

1. Overblik 21
2. Gennemførelse af direktiver 21
3. Direkte virkning 22
 - Direkte vertikal virkning 22*
 - Betingelser 22*
 - Udvidet statsbegreb 23*
 - Direkte horisontal virkning 23*
 - Indirekte horisontal virkning 24*
4. Mangelfuld gennemførelse af direktiver 24
5. Relevant domspraksis 24

Kapitel 6 Fællesskabskonform fortolkning (indirekte virkning) 25

1. Overblik 25
2. Direktiv-konform fortolkning 26
 - Hvem påhviler pligten?* 26
3. Relevant domspraksis 26

Del II: Det indre marked

Kapitel 7 Introduktion til fri bevægelighed 27

1. Overblik 27
2. Diskriminationsforbud 27
 - Omvendt diskrimination* 27
 - Diskrimination ctr. restriktion* 28
 - Undtagelser* 28
3. Indhold 29
4. Krav om grænseoverskridende element 29

Kapitel 8 Varers frie bevægelighed 30

1. Overblik 30
 - Afgrænsning af TEF art. 25 og 90* 30
 - Afgrænsning af varer over for tjenesteydelser* 30
2. Told og toldlignende afgifter (ATV) 31
 - HR: Told og ATV er forbudt, jf. TEF art. 25* 31
 - U: Betaling for tjenesteydelse* 31
 - Varer fra tredjelande* 32
3. Diskriminerende interne afgifter 32
 - TEF art. 90(1)* 33
 - TEF art. 90(2)* 34
4. Kvantitative indførselsrestriktioner og FTV 34
 - HR: Kvantitative indførselsrestriktioner og FTV er forbudt, jf. TEF art. 28* 34
 - FTV* 35
 - Keck-doktrinen – markedsføringsregler ctr. produktregler* 35
 - U1: TEF art. 30* 36
 - U2: Cassis-doktrinen (tvingende almene hensyn)* 37
5. Forslag til opgavedisposition 39
6. Relevant domspraksis 40

Kapitel 9 Arbejdskraftens frie bevægelighed 41

1. Overblik 41
 - Afgrænsning af TEF art. 39 i fht. 43 og 49* 41
 - Afledte rettigheder* 41
2. Arbejdstagerbegrebet 42
 - Keck-doktrinen anvendelse inden for TEF art. 39?* 43
3. Rent interne forhold 43
4. Undtagelser til TEF art. 39 43
 - Ordre public, jf. TEF art. 39(3)* 43
 - Ansættelser i den offentlige administration, jf. TEF art. 39(4)* 43
 - Tvingende, almene hensyn* 44
5. Relevant domspraksis 44

Kapitel 10 Etableringsret og tjenesteydelsers frie bevægelighed 45

1. Overblik 45
 - Afgrænsning af TEF art. 43 i fht. 49 (midlertidig ctr. varig karakter)* 45
2. Etableringsretten 46
 - Etableringsbegrebet* 46
 - Primær ctr. sekundær etablering* 46
 - Selskaber* 46
 - Rent interne forhold* 47
 - U1: Udøvelse af offentlig myndighed, jf. TEF art. 45* 47
 - U2: Ordre public, jf. TEF art. 46* 47
 - U3: Tvingende, almene hensyn* 47
3. Tjenesteydelsers frie bevægelighed 48
 - Hvad indebærer TEF art. 49?* 48
 - Afgrænsning af tjenesteydelser ctr. varer* 49
 - Rent interne forhold* 49
 - Undtagelser* 49
4. Relevant domspraksis 50

Kapitel 11 Konkurrenceret: virksomhederne 51

1. Overblik 51
2. Konkurrencefordrejende aftaler 51
 - Ad. 1. Aftale/samordnet praksis* 51
 - Ad. 2. Samhandelspåvirkning* 52
 - Ad. 3. Konkurrencefordrejning* 52
 - Retsvirkninger* 52

Indholdsfortegnelse

- 3. Misbrug af dominerende stilling 52
 - Ad. 1. Dominerende stilling* 53
 - Det relevante produktmarked* 53
 - Det geografiske marked* 53
 - Ad. 2. Misbrug* 53
 - Ad. 3. Samhandelspåvirkning* 53
- 4. Relevant domspraksis 54

Kapitel 12 Konkurrenceret: medlemsstaterne (statsstøtte) 55

- 1. Overblik 55
- 2. Procedure 55
- 3. Betingelser 56
 - Ad.1. Statsstøttebegrebet* 56
 - Ad. 2. Statsmidler* 57
 - Ad. 3. Selektivitet* 57
 - Ad. 4. Konkurrenceforvridning og samhandelspåvirkning* 57

Del III: Domstolskontrollen

Kapitel 13 Traktatbrudssøgsmål 59

- 1. Overblik 59
- 2. Kommissionens søgsmålskompetence 59
 - Procedure, jf. TEF art. 226* 59
 - Kommissionens skøn* 60
- 3. Medlemsstaternes søgsmålskompetence 60
 - Procedure, jf. TEF art. 227* 60
- 4. Foreløbige forholdsregler 60
- 5. Retsvirkninger af traktatbrudsdom 61
- 6. Relevant domspraksis 61

Kapitel 14 Annullationsøgsmål 62

- 1. Overblik 62
- 2. Privilegerede sagsøgere 62
 - Kun bindende retsakter* 62
- 3. Ikke-privilegerede sagsøgere (private) 63
 - Adressaten for en beslutning* 63
 - Beslutninger rettet til andre* 63
 - Forordninger* 64
 - Direktiver* 64
- 4. Ugyldighedsgrunde 64

<i>Inkompetence</i>	65
<i>Væsentlige formelle mangler</i>	65
<i>Indholdsmangler</i>	65
<i>Magtfordrejning</i>	65
5. Tidsfrister	65
6. Retsvirkninger af annullationsdom	66
<i>Begrænsning af annullationens retsvirkninger</i>	66
7. Relevant domspraksis	66
Kapitel 15 Passivitetsøgsmål	67
1. Overblik	67
2. Søgsmålskompetence	67
3. Retsstridig passivitet	67
4. Retsvirkninger af passivitetsdom	68
Kapitel 16 Præjudicielle spørgsmål	69
1. Overblik	69
2. Domstolens kompetence	70
<i>Fortolkningen af TEF, jf. TEF art. 234(1)(a)</i>	70
<i>Gyldighed og fortolkning af retsakter, jf. TEF art. 234(1)(b)</i>	70
<i>Fortolkning af vedtægter, jf. TEF art. 234(1)(c)</i>	70
3. Forelæggelsesberettigede instanser	71
4. Fakultativ eller obligatorisk forelæggelse	71
5. Undtagelser til forelæggelsespligten	72
<i>Acte éclairé</i>	72
<i>Acte clair</i>	72
<i>Relevans</i>	73
6. Retsvirkninger af et præjudicielt spørgsmål	73
7. Relevant domspraksis	73
Kapitel 17 Erstatningsøgsmål	74
1. Overblik	74
2. Institutionernes erstatningsansvar	74
<i>Betingelser</i>	74
3. Medlemsstaternes erstatningsansvar	75
<i>Betingelser</i>	75
<i>Særligt om mangelfuld gennemførelse af direktiver</i>	76
4. Relevant domspraksis	76

Del IV: Domsreferater

Om at læse domme i EU-ret 79

- Sag 26/62, *Van Gend en Loos* 80
- Sag 6/64, *Costa mod ENEL* 81
- Sag 8/74, *Dassonville* 82
- Sag 41/74, *Van Duyn* 83
- Sag 43/75, *Defrenne* 84
- Sag 114/76, *Bela-Mühle* 85
- Sag 106/77, *Simmenthal* 86
- Sag 170/78, *Kommissionen mod UK* (øl og vin) 87
- Sag 120/78, *Cassis de Dijon* 88
- Sag 34/79, *Henn og Darby* 89
- Sag 44/79, *Hauer* 90
- Sag 8/81, *Becker* 91
- Sag 53/81, *Levin* 92
- Sag 115/81 og 116/81 (forenede), *Adoui og Cornuaille* 93
- Sag 261/81, *Rau mod De Smedt* 94
- Sag 283/81, *CILFIT* 95
- Sag 158/82, *Kommissionen mod Danmark* (jordnødder) 96
- Sag 14/83, *Von Colson og Kamann* 97
- Sag 143/83, *Kommissionen mod Danmark* (ligeløn) 98
- Sag 180/83, *Moser* 99
- Sag 139/85, *Kempf* 100
- Sag 314/85, *Foto-Frost* 101
- Sag 222/86, *Heylens* 102
- Sag 302/86, *Kommissionen mod Danmark* (flaskepant) 103
- Sag 46/87, *Hoechst* 104
- Sag 81/87, *Daily Mail* 105
- Sag 196/87, *Steymann* 106
- Sag 379/87, *Groener* 107
- Sag 47/88, *Kommissionen mod Danmark* (registreringsafgift) 108
- Sag 145/88, *Torfaen Borough Council* (søndagslukning) 109
- Sag 322/88, *Grimaldi* 110
- Sag 326/88, *Hansen & Søn* 111
- Sag C-106/89, *Marleasing* 112
- Sag C-213/89, *Factortame* 113
- Sag C-292/89, *Antonissen* 114
- Sag C-300/89, *Kommissionen mod Rådet* (titandioxid) 115
- Sag C-2/90, *Kommissionen mod Belgien* (vallonsk affald) 116

Sag C-6/90 og C-9/90 (forenede), <i>Francovich</i>	117
Sag C-159/90, <i>SPUC</i>	118
Sag C-295/90, <i>Europa-Parlamentet mod Rådet</i> (opholdsret)	119
Sag C-267/91 og C-268/91 (forenede), <i>Keck og Mithouard</i>	120
Sag C-155/91, <i>Kommissionen mod Rådet</i> (affaldsdirektiv)	121
Sag C-91/92, <i>Faccini Dori</i>	122
Sag C-391/92, <i>Kommissionen mod Den Helleniske Republik</i> (modermælk)	123
Sag C-46/93 og C-48/93 (forenede), <i>Brasserie du Pêcheur</i>	124
Sag C-384/93, <i>Alpine Investments (cold calling)</i>	125
Sag C-13/94, <i>P. mod S. og Cornwall County Council</i>	126
Sag C-55/94, <i>Gebhard</i>	127
Sag C-90/94, <i>Haahr</i>	128
Sag C-178-179/94, C-188-190/94 (forenede), <i>Dillenkofer</i>	130
Sag C-34-36/95 (forenede), <i>TV-Shop</i>	131
Sag C-265/95, <i>Kommissionen mod Frankrig</i> (jordbær)	132
Sag C-129/96, <i>Inter-Environnement Wallonie</i>	133
Sag C-158/96, <i>Kohll</i>	134
Sag C-176/96, <i>Lehtonen</i>	135
Sag C-213/96, <i>Outokumpu</i>	136
Sag C-249/96, <i>Grant</i>	137
Sag C-350/96, <i>Clean Car Autoservice</i>	138
Sag C-66/97, <i>Banco de Fomento</i>	139
Sag C-67/97, <i>Bluhme</i> (brun læsø-bi)	140
Sag C-212/97, <i>Centros Ltd.</i>	141
Sag C-281/98, <i>Angonese</i>	143
Sag C-184/99, <i>Grzelczyk</i>	144
Appendiks A Guide til bedre opgavebesvarelser	145
Appendiks B Ordbog, dansk-engelsk	147
Litteratur	148
Domsreferater – sagsnumre	149
Domsreferater – alfabetisk register	150
Artikelregister	151
Stikordsregister	152